

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Az ideai gazdálkodás és a jövő évi tervek

Az ipari szövetkezetek küldöttgyűlése

Tegnap, hétfőn Szegeden rendezték meg az ipari szövetkezetek Csongrád megyei szövetségének második félévi, soros küldöttgyűlését. A tanácskozás résztvevői Horváth Jánosnak, a KISZÖV elnökének tájékoztatóját hallgatták meg az 1983-as év várható gazdasági és szövetkezeti politikai eredményeiről és az 1984. évi főbb feladatokról. Beszámoló hangzott el a közös fejlesztési alap ideai forgalmáról és az ebből a forrásból nyújtott támogatásokról. A küldöttgyűlés állandó bizottságai ismertették az évi munkájukat és jövő évi terveiket. A küldöttök jóváhagyták a szövetségnek és intézményeinek 1984. évi költségvetését. A szövetség felvette tagjainak sorába az újonnan alakult Salont Gyertya- és Formakészítő, valamint a Számítástechnikai Kiszövetkezetet.

A Csongrád megyei ipari szövetkezetek gazdálkodásában az egyik legnehezebb év volt az ideai, a gondok megszűnését a január elsején kezdődő évtől sem várhatják.

Ez év elején új szervezeti formákat vezettek be a szövetkezeti iparban is. A megyében jelenleg 15 szövetkezet gazdálkodik kiszövetkezeti formában, ezeknél bruttó jövedelemérdekeltség van érvényben. Napjainkban is több kiszövetkezet, szolgáltató szakcsoport és gazdasági munkaközösség alakult. Több, korábban gazdaságatlanul működő részleget adnak át át-alányvesszámos üzemelekre.

A megyei ipari szövetkezetek termelési értéke 1983-ban várhatóan megközelíti a 4 milliárd forintot. Az előállított termékek értéke 1982-höz viszonyítva a legdinamikusabban a kiszövetkezeteknél nő (16,6 százalékkal), a hagyományos formában működő szövetkezetek 3,6 százalékos növekedést tudnak produkálni, míg az építőipari tevékenységet folytató egységek teljesítménye a tavalyi szinten marad.

Szinte minden ágazatban tovább romlott az anyag- és alkatrészellátás. Ez csak részben a külföldi beszerzési nehézségeknek a következménye.

Tavaly óta a szövetkezetek termékeinek külföldi eladása 2,4 százalékkal emelkedett. A tőkés országokba kiszállított cikkek értéke 8 és fél százalékkal nőtt. A rubelzámolású értékesítés mintegy 8 millió forinttal elmarad az egy évvel korábbtól. Ennek az oka az NDK-ból származó bér munka erős csökkenése.

A Csongrád megyei szövetkezetek belső értékesítéséből származó bevétele az idén 4,5 százalékkal haladja meg az elmúlt évet. Majdnem 3 százalékkal nő a lakosság részére végzett szolgáltatások bevétele. A mérsékelt növekedésben nagy szerepe van egyes anyagárak (rádió-, tévé- és

gépkocsi-alkatrészek), fotó-cikkek, valamint szolgáltatási díjtelek emelkedésének.

A hagyományos formában dolgozó szövetkezetek dolgozóinak bérszínvonalát egy év alatt 4-5 százalékkal növelte. A kiszövetkezeti formában nem szabályozzák a bérszínvonalat. Ezek az egységek jobban meg tudják fizetni a dolgozóknak a teljesítménynövekedést, így az átlagkeresetük náluk 10-15 százalékkal nőtt.

A hagyományos formában működő szövetkezetek 1983-ban 140 millió forintot fordítanak beruházásra. Ez több mint az egy évvel korábbi volt. Az építkezésekkel és gépbeszerzésekkel a tőkés exportot akarják bővíteni a Szegedi Ruházati Szövetkezetnél, és a Szegedi Bördíszmű Szövetkezetnél. Az importból történő tevékenység növelése a cél az UNIVERSAL-nál és a Szegedi Vas- és Fémpari Szövetkezetnél. A fejlesztések megvalósításához a szövetkezetek nem vettek igénybe bankkölcsönt.

A hagyományos formában működő szövetkezeteknél a nyereség kisebb ütemben nő, mint a termelési érték. Az építőipari egységeknél kevesebb lesz az eredmény, mint egy évvel korábban. A tőkés piacokon — főleg a könnyűipari ágazatban működő szövetkezeteknél — súlyos értékesítési gondjaik voltak, és termékeiket nemegyszer lényegesen kisebb nyereséggel vagy éppen ráfizetéssel tudták csak értékesíteni.

A tervek szerint jövőre a Csongrád megyei ipari szövetkezetek termelése nagyobb mértékben bővül, mint a népgazdasági átlag. A többlettermékeknek az eddiginél nagyobb hányadát próbálják meg külföldre eladni.

A gazdálkodó egységek számára plusz feladatot jelent 1984-ben a társadalombiztosítási kötelezettség növekedése, és a 40 órás munkahétre való áttérés. E két tényezőt az ipari szövetkezetek a termelési folyamatok jobb megszervezésével, a technológiák korszerűsítésével, a veszteséghelyek csökkentésével, a munkaidő jobb kihasználásával és a dolgozók szükség szerinti átcsoportosításával kívánják ellensúlyozni. A bérköltségek emelkedése a legnagyobb gondot a háziipari szövetkezeteknél jelenti, mert ezek termékeinek a legtöbb az élelmiszeriparban. Szükség van a bedolgozó rendszer szabályozásának módosítására is.

Jövőre a megyében a hagyományos formában működő ipari szövetkezetek 4 százalékos termelésnövekedést terveznek. Lényegesen többet fog termelni a vegyi és gépipar. A könnyű- és építőipar teljesítménye alig változik majd.

A konvertibilis export növelését továbbra is kiemelt feladatként kezelik. A szövetkezetek folyamatosan mutatnak be új termékeket és modelleket, ezeket értékesítésre ajánlják a külkereskedelmi vállalatoknak.

Szerényebb mértékben nő a belföldi nagy- és kiskereskedelmi vállalatok részére az értékesítés, de ezen a területen is bővíteni kell a választékot. A lakossági szolgáltatások 3,6 százalékos emelését tervezik.

A beruházások összege 1984-ben várhatóan emelkedik. Ennek az oka, hogy a Medikémia Isz végleges telephelyének kialakítása nagy ráfordításokat igényel.

Jövőre alacsonyabb lesz a nyereségnek az árbevételhez viszonyított aránya, valamint a nagysága is, mint az idén volt.

Az előbbiekből kitűnik, hogy a kisebb termelő és szolgáltató egységek sem függetleníthetik magukat a gazdasági folyamatoktól, de a szűkebb termékkör, az alacsonyabb létszám és a kisebb készletek rugalmasabb gazdálkodást tesznek lehetővé. A lehetőséggel pedig élni kell!

B. I.

A Magyar Népköztársaság kormányának nyilatkozata

A Magyar Népköztársaság, kormánya egyetértéssel fogadta és támogatja Jurij Andropovnak, az SZKP Központi Bizottsága főtájtáinak, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnöksége elnökének 1983. november 25-i nyilatkozatát, amelyet az amerikai közép-hatótávolságú rakéták nyugat-európai telepítésének megkezdésével kapcsolatban tett. A közép-hatótávolságú amerikai rakéták nyugat-európai telepítése tovább növeli a nemzetközi, mindenekelőtt az európai katonai feszültséget és a fegyverkezési hajszát olyan új fordulópontra indítja el, amely nemcsak a szocialista országok biztonságát veszélyezteti, hanem ellentétes az egész emberiség érdekeivel, fenyegeti a világ békéjét.

Az Amerikai Egyesült Államok, a NATO vezető körei mindvégig figyelmen kívül hagyták a Szovjetuniókat, a Varsói Szerződés szervezeteket azokat a javaslatokat, amelyek az egyenlő biztonság követelményének megfelelő megállapodásra irányultak, ezért a feszültség fokozódása-

ért őket terheli a felelősség. A magyar kormány a kialakult helyzetben megállapozottan, a katonai erőegyensúly fenntartásához pedig szükségesnek tartja a szovjet kormányok a saját országai és a Varsói Szerződés többi tagállama biztonságát szavatoló, a béke megőrzését célzó lépéseit.

A magyar kormány üdvözli a szovjet vezetést az az álláspontjait, hogy amennyiben az Egyesült Államok és nyugat-európai szövetségesei készsége mutatókat a rakételepítés előtti helyzet visszaállítására, akkor a Szovjetunió is kész ugyanezt megtenni.

A Magyar Népköztársaság a Varsói Szerződés többi tagállamával együtt következetesen folytatja a fegyverkezési hajszát megfékezésére, a politikai és a katonai feszültség csökkentésére, a világ békéjét fenyegető veszélyek elhárítására, az ehhez szükséges párbeszéd fenntartására irányuló erőfeszítéseit. (MTI)

Rekonstrukciók, gépcserék

Élelmiszer-ipari beruházások

Az élelmiszer-feldolgozó üzemek az idén az előzetes előirányzatnak megfelelően összességében várhatóan 6,5-6,7 milliárd forintot fordítanak beruházásokra, fejlesztésekre. A szükséges anyagi lehetőségek miatt nagyobb jelentőségű új gyárépítésekhez az idén nem kezdhetek hozzá, az erők döntő többségét rekonstrukciókra, gépcserékre fordították a vállalatok. Emellett nagy összegeket áldoznak az energiatakarékosságra és a melléktermékek fokozott hasznosítására.

Az üzemek a berendezések állandó korszerűsítésére kényszerülnek, mivel a géppark meglehetősen régi. Sok gép ugyan még műszakilag használható, a gyorsan változó piaci igények azonban mind több helyen gyors állást követelnek, ami csak új gépekkel valósítható meg. Emiatt szánták el magukat a húsiipari üzemek külföldi fűrészek, hasítóknak megvásárlására. Ugyan is megnőtt a piaci érdeklődés a darabolt sertéshús iránt, s e helyzet kihasználására rövid időn belül nagy mennyiségű sertést kellett darabolva előkészíteni az exportra. A piaci követelményekhez igazodva más üzemek bőrféltő gépeket szereltek be, megint mások — elsősorban a baromfiipar vállalatjai — csontszeparátorokat vettek. E gépek a csontokra tapadt, korábban lefejtethetlen, veszendőbe ment értékes húst is „leszipantják”, ily módon csökkentve a feldolgozás során a veszteséget.

Néhány üzem építése, bővítése az elmúlt években kezdődött, és az idén fejlődött be. Elsősorban a környék és általában a hazai lakosság ellátásának javítását segíti az elmúlt hónapokban átadott szekszárdi sajtgyár. Befejeződött a zalaegerszegi sajtgyár üzem rekonstrukciója is, ennek eredményeként évente 2 ezer tonnával több ementá-

likészítmény kerül az üzletekbe. Bácsbokodon, Pásztón és Kalocsán új tejüzemben kezdtek meg a feldolgozást. A napokban kezdődött meg a termelés a jánosomorjai cikóriaüzemben; a cikóriarépából itt készülő kávépótló alapanyagból nemcsak a hazai piacra jut, hanem az NSZK-ba és Svájcba is szállítanak belőle.

Több helyen jelenleg is folynak a munkálatok, a következő években fejlődnek be a rekonstrukciók. Legjelentősebb közöttük a Győri Keksz- és Ostyagyár felújítása. Az óségi berendezések már nem bírják a tempót, emiatt szerepelnek a kekszek, edes sütemények gyakran a hiánycikkek között. A helyzet megoldására megkötötték a szerződést az új kekszgyártó és linzerkészítő gépek vásárlására. Korszerűsítési munkákat végeznek a kalocsai, a tiszaföldszekszárdi sajtgyár. Befejeződött a zalaegerszegi sajtgyár üzem rekonstrukciója is, ennek eredményeként évente 2 ezer tonnával több ementá-

(MTI)

Magyar napok Kisinyovban

Marjai József nyitotta meg a rendezvénysorozatot

Marjai József, a Minisztertanács elnökhelyettese nyitotta meg hétfőn a Moldávia Szovjet Szocialista Köztársaság fővárosában, Kisinyovban a magyar gazdasági napokat. A megnyitó ünnepségen felszólalt Vladislav Kutirkin, a Moldáviai Szovjet Szocialista Köztársaság miniszterelnök-helyettese is.

Marjai József beszédében hangsúlyozta, hogy Magyarország számára igen fontos a nemzetközi munkamegosztásban betöltött szerepének bővítése, a világ számos pontján tartott, már ilyen rendezvénysorozatot bemutató szocialista iparának fejlett élelmiszer-gazdaságának legújabb eredményeit. A Szovjetunióban sora kerülő magyar napok azért kapnak megkülönböztetett figyelmet, mert a Szovjetunió minden szempontból hazánk legfontosabb partnere. Olyan szövetséges, amelyhez ki-

próbált, eltérhetetlen, internacionista alapokra épülő testvéri kapcsolatok fűzik népünket. Mindez biztos támaszt jelent a mai kritikus-sá váló világpolitikai helyzetben. A kormány elnökhelyettese kiemelte, hogy a magyar nép nemcsak helyesli és nagyra értékeli, de határozottan támogatja a Jurij Andropov legutóbbi nyilatkozatában foglaltakat. A Magyar Népköztársaság a szocialista országok egységének és együttműködésének további erősítésén munkálkodik. A Minisztertanács elnökhelyettese szövegezt arról is, hogy a Moldávia Szovjet Szocialista Köztársaság és Magyarország között a közvetlen kapcsolatok máris konkrét eredményeket hoztak, és mindkét fél számára további jelentős előnyöket ígérnek.

Marjai József hétfőn a délutáni órákban visszaért Budapestre. (MTI)

Várkonyi Péter Iránban

Várkonyi Péter külügyminiszter november 26. és 28. között Ali Akbar Velajati külügyminiszter meghívására hivatalos látogatást tett Iránban.

Teheráni tartózkodása során a magyar külügyminisztert fogadta Szajed Ali Mamenei köztársasági elnök és Hosszein Musszavi miniszterelnök.

Várkonyi Péter megbeszélést folytatott Hasszan Abedi Dzsafari kereskedelmi miniszterrel is.

A tárgyalásokon a külügyminiszterek áttekintették a

két ország kapcsolatainak jelenlegi állását — különös tekintettel a gazdasági, kereskedelmi együttműködésre —, valamint a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseit. Megelégedéssel nyugtázták a kétoldalú kapcsolatokban eddig elért eredményeket, és kifejezték készségüket azok továbbfejlesztésére.

A Magyar Népköztársaság külügyminisztere magyarországi látogatásra hívta meg Ali Akbar Velajati, aki a meghívást köszönettel elfogadta. (MTI)

Mit ér a novemberi eső?

Más években nem számított szenczációnak, ha ősszel esett az eső. Idén viszont a nyár is adós maradt 150-200 milliméter csapadékkal, s a három őszi hónap csapadékátalaga sem több 40 milliméternél. Úgy nézett ki, november egyetlen csöpp eső nélkül int búcsút a barázdafenekig száraz földeknek. A vasárnapi és a hétfői eső még nem hozott túl nagy változást, hiszen Szeged és környékén nem egészen 14 milliméter csapadék hullott.

Ennek is nagyon örültek a mezőgazdák. Az őszi vetések becslések szerint 5-10 százaléka meg sem csírázott, mert száraz talajba hullott az elvetett mag. A hosszasan tartó, helyenként minusz 15-18 Celsius-fokos fa-

gyok is károsították az őszi vetést. Csengelén, Opusztaszeren például a már kikelt őszi árpa a hegytől lefelé egyszerűen kiszáradt. Sok a „tarka” gabonából, amelynek egyes részein kivesszett vagy ki sem kelt a vetemény.

A mostani eső a vetés mélységéig megáztatta a talajt. Ahol még nem csíráztak a szemek, ott most csírázni kezdenek. Eppen ezért mostanában enyhébb idő kellene a gabonának, hiszen, ha újra fagy, a csírázásban levő szemekben ismét kárt okozhat. S eső kellene még, vagy hó, a most lehullott csapadékmennyiségnek sokszorososa, hogy végre helyreállhasson a talaj vízháztartása.